

Kto nie może oddać krwi ?

Zabieg pobrania krwi lub jej składników musi być bezpieczny dla dawcy a przetoczenie uzyskanej krwi lub jej składników bezpieczne dla biorcy.

Z wymienionych powyżej przyczyn istnieją sytuacje kiedy dawca (kandydat na dawcę) nie może oddawać krwi ani jej składników i zostaje zdyskwalifikowany na stałe lub czasowo.

Czas trwania dyskwalifikacji jest uzależniony od jej przyczyny.

Pamiętaj !

Nie oddawaj krwi, jeżeli przez ryzykowne kontakty lub zachowania, naraziłeś się na niebezpieczeństwo.

Pomimo wprowadzenia najnowszych testów wykrywających wirusy ciągle istnieje jeszcze ryzyko, że w początkowej fazie zakażenia ilość wirusa jest tak niewielka, że wyniki wirusologiczne jeszcze go nie wykryją a pobrana w tym okresie krew zarazi drugiego człowieka.

Ryzyko stwarzają:

1. Wcześniej lub aktualnie stosowane narkotyki w postaci zastrzyków.
2. Kontakty seksualne z osobami stosującymi narkotyki w postaci zastrzyków.
3. Kontakty seksualne z wieloma partnerami/partnerkami.
4. Kontakty seksualne z partnerem/partnerką, których znasz od niedawna.
5. Kontakty seksualne w celu zarobkowym.
6. Kontakty seksualne z osobami, u których testy w kierunku AIDS, kiły lub żółtaczki zakaźnej B lub C wypadły dodatnio.

Nie można oddawać krwi czasowo:

◇ Po przebyciu chorób zakaźnych, takich jak:

- grypa, infekcje grypopodobne, gorączka powyżej 38°C: 2 tygodnie po ustąpieniu objawów
- mononukleoza zakaźna: 6 miesięcy od czasu wyzdrowienia,
- toksoplazmoza: 6 miesięcy od daty wyleczenia,
- rzeżączka: 12 miesięcy od zakończenia leczenia,
- gruźlica: 2 lata od daty potwierdzonego wyleczenia,
- brucelloza i gorączka Q: 2 lata od potwierdzenia wyleczenia,
- gorączka reumatyczna: 2 lata od ustąpienia objawów, jeżeli nie nastąpiła przewlekła choroba serca,
- zapalenie szpiku: 2 lata od potwierdzonego wyleczenia,

◇ po szczepieniu, w zależności od rodzaju szczepionki czas dyskwalifikacji wynosi:

- 48 godzin od szczepienia przeciw: cholercze, durowi brzuszemu, krztuścowi, durowi płamistemu, wścieklicznie, kleszczowemu zapaleniu mózgu, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A
- 48 godzin od przyjęcia anatoksyny błonicowej i tężcowej,
- 1 tydzień od szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (bez kontaktu z chorobą)
- 3 miesiące po biernym uodpornieniu surowicami odzwierzęcymi,

- 4 tygodnie od szczepienia szczepionkami z osłabionymi bakteriami i wirusami przeciw BCG (gruźlica), odrze, różyczce, śwince, żółtej febrze

◇ przez 6 miesięcy po narażeniu na niebezpieczeństwo zarażenia chorobami przenoszonymi przez krew, np. po:

- badaniu endoskopowym przy użyciu fiberoendoskopu, (np. gastroscopia, kolonoskopia, artroskopia).
- kontakcie z obcą krwią (kontakt śluzówki z krwią, ukłucie igłą)
- przetoczeniu składników krwi,
- przeszczepie ludzkich komórek lub tkanek,
- dużym zabiegu chirurgicznym,
- tatuażu lub przekłuciu części ciała,
- akupunkturze, chyba że została wykonana przez wykwalifikowanego lekarza przy użyciu jałowych i jednorazowych igieł,
- narażeniu na ryzyko z powodu bliskiego kontaktu w warunkach domowych z chorymi na wirusowe zapalenie wątroby

◇ po powrocie z:

- krajów o wysokiej zachorowalności na AIDS (np. Afryka Środkowa i Zachodnia, Tajlandia) - 6 miesięcy od powrotu,
- krajów, w których endemicznie występują choroby tropikalne - 6 miesięcy od powrotu
- terenu, gdzie występują przypadki przeniesienia Wirusa zachodniego Nilu (WNV) na ludzi - 28 dni, w celu zapoznania się z aktualną sytuacją epidemiologiczną zapraszamy na stronę [ECDC](#),
- z rejonów, gdzie endemicznie występuje malaria (jeśli nie wystąpiły w tym okresie objawy choroby) - 12 miesięcy od powrotu,

◇ podczas przyjmowania leków

- okres dyskwalifikacji jest różny w zależności od choroby i rodzaju przyjmowanych leków,
- w przypadku zażywania aspiryny lub innych leków zawierających kwas acetylosalicylowy, krew można oddać po upływie 3 dni od ostatniego zażycia,
- brak dyskwalifikacji jest w przypadku przyjmowania: witamin, doustnych leków antykoncepcyjnych oraz leków hormonalnych stosowanych w okresie menopauzy.

◇ Inne

- 7 dni po zabiegu usunięcia zęba, leczeniu przewodowym i innych drobnych zabiegach chirurgicznych
- okres miesiączkowania i do 3-ech dni po zakończeniu
- ciąża i okres karmienia piersią oraz 6 miesięcy po porodzie lub po zakończeniu ciąży.
- cały okres pobytu w zakładzie karnym i 6 miesięcy po jego opuszczeniu
- kontakt z chorobami zakaźnymi - na czas równy inkubacji danej choroby (zwykle 4 tygodnie).

Na stałe dyskwalifikują dawcę:

◇ choroby zakaźne:

- żółtaczką zakaźną (WZW B, WZWC), a także przebycie w przeszłości żółtaczki o niejasnej

przyczynie,

- HTLV, malaria, babeszjoza, leiszmanioza, gorączka Chagasa (*Trypanosoma cruzi*), ozena, promienica, tularemia, Kala Azar (leiszmanioza trzewna), przewlekła postać gorączki Q.
- Osoby, które w dowolnym okresie życia nieprzerwanie co najmniej 6 miesięcy zamieszkiwały na terenach endemicznego występowania malarii u których nie wykonano badań w kierunku malarii.
- kiła

◇ aktywne, przewlekłe lub nawracające choroby:

- układu krążenia, np.: wady serca, niewydolność krążenia, choroba wieńcowa, znacznego stopnia miażdżyca, stan po zawale mięśnia sercowego, zaburzenia rytmu serca)
- układu nerwowego np. padaczka, choroby psychiczne, stan po udarze mózgu
- układu pokarmowego
- układu oddechowego, np. astma
- układu moczowo-płciowego i nerek
- układu immunologicznego
- układu endokrynnego, Np.: cukrzyca, choroby tarczycy choroby metaboliczne
- choroby krwi i układu krwiotwórczego
- choroby skóry np. łuszczyca, sclerodermia
- choroby układowe np. kolagenozy
- nowotwory złośliwe

◇ nosiciele wirusa HIV oraz chorzy na AIDS

◇ osoby należące do grupy wysokiego ryzyka zakażenia się wirusem HIV (np. narkomani, osoby uprawiające prostytucję)

◇ alkoholicy i lekomani

◇ stosowanie leków domięśniowo lub dożylnie nie przepisanych przez lekarza

◇ choroba Creutzfelda – Jakoba

◇ osoby u których wykonano w przeszłości przeszczep rogówki lub opony twardej albo były leczone preparatami uzyskanych z ludzkich przysadek

◇ osoby, które przebywały w okresie od 01.01.1980r do 31.12.1996r dłużej niż 6 miesięcy w Wielkiej Brytanii, Francji, Irlandii

◇ przetoczenie krwi lub jej składników na terenie Wielkiej Brytanii, Francji lub Irlandii po 01.01.1980

◇ zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem środków psychoaktywnych

Kto może oddać krew?

Możesz oddać krew jeśli jesteś:

- osobą **pełnoletnią**, a nie przekroczyłeś **65**-ego roku życia
- czujesz się **zdrowy**
- ważysz nie mniej niż **50kg**
- pragniesz **pomóc** drugiemu człowiekowi

Uprawnienia Krwiodawców

Osobie, która została zarejestrowana w jednostce organizacyjnej publicznej służby krwi i oddała bezpłatnie krew przysługuje tytuł „Honorowy Dawca Krwi”.

Każdemu Honorowemu Dawcy Krwi przysługuje:

1. Zwolnienie od pracy, nauki w dniu, w którym oddaje krew, i na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi na zasadach określonych w odrębnych przepisach;

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15.05.1996r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy /Dz. U. Nr 60 poz. 281 ze zm./

2. Posilek regeneracyjny po oddaniu krwi lub jej składników o wartości kalorycznej 4.500 kalorii (tj.: 8 czekolad, 1 wafel, 1 sok)

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 26.11.2004r. w sprawie wartości kalorycznej posiłku regeneracyjnego przysługującego dawcy /Dz. U. Nr 261, poz. 2602/

3. Ulga podatkowa z tytułu darowizn przekazanych na cele krwiodawstwa

Podatnik, który w roku podatkowym oddał honorowo krew, ma prawo skorzystać ze specjalnej ulgi dla honorowych krwiodawców. Odliczenie dokonuje się od dochodu (przychodu). Wysokość ulgi zależy od ilości oddanej krwi. Wysokość ulgi obliczamy mnożąc ilość faktycznie oddanej honorowo krwi (lub osocza) przez przyjęty dla tej ulgi przelicznik, w postaci obowiązującego ekwiwalentu pieniężnego za 1litr pobranej krwi, tj. przez 130zł. Odliczenie z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty stanowiącej 6% dochodu (w przypadku „ryczałtowców” 6% przychodu), wykazanego w zeznaniu.

Informujemy, że stosowne zaświadczenia są wydawane Honorowym Dawcom na życzenie od dnia 1 stycznia, po zakończeniu roku rozliczeniowego

Podstawa prawna: Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26.07.1991r. /Dz. U. Nr 51 z 2010 r., poz. 307 z późn. zm./

4. Zwrot kosztów dojazdu do najbliższego punktu poboru krwi

Koszty zwracane są w przypadku **dojazdu do miejsca poboru autobusem lub pociągiem - za okazaniem biletu** oraz w przypadku dojazdu własnym **samochodem - warunkiem jest okazanie pracownikowi RCKiK dowodu rejestracyjnego.**

Zwrot kosztów dojazdu odbywa się zgodnie z [Zarządzeniem Dyrektora Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Bydgoszczy nr 60/13 z dnia 19 grudnia 2013 r. oraz z zasadami zwrotu kosztów przejazdu honorowym dawcom krwi do miejsc poboru krwi stanowiącymi załącznik do wymienionego zarządzenia.](#)

5. Krewkarta

Każdy dawca, który trzykrotnie oddał krew, w tym ostatnie oddanie miało miejsce w ostatnim półroczu, otrzymuje bezpłatnie kartę identyfikacyjną grupy krwi.

6. Każdy krwiodawca może uzyskać bezpłatnie wyniki swoich badań laboratoryjnych

- grupa krwi,
- morfologia,

- badania wirusologiczne

7. „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi”

- Tytuł ten przysługuje każdemu honorowemu dawcy krwi, który w dowolnym okresie czasu oddał odpowiednio:
 - kobiety - 5 litrów krwi,
 - mężczyźni - 6 litrów krwilub odpowiadającą tej objętości ilość innych jej składników.

- **Tytuł „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi” upoważnia:**

- osoby ubezpieczone do otrzymania bezpłatnych leków umieszczonych w wykazie leków podstawowych i uzupełniających do wysokości limitu oraz leków, które zasłużony dawca może stosować w związku z oddawaniem krwi ([wg listy ogłaszanej w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia](#))
- do korzystania ze świadczeń ZOZ i aptek poza kolejnością

Wraz z ilością oddanej Krwi Honorowemu Dawcy Krwi przysługują kolejne stopnie odznaczeń. Szczegóły dotyczące nadawania poszczególnych odznaczeń można znaleźć na stronie:

<http://www.bydgoszcz.pck.org.pl/bydgoszcz/odpal.php?katalog=krwiodawstwo&plik=odznaczenia.php>

8. Niektóre samorządy miejskie wprowadzają bezpłatne bilety w komunikacji miejskiej dla zasłużonych honorowych dawców krwi. Kryteria przyznawania prawa do bezpłatnych przejazdów są różne w różnych miastach.

9. Aktywni honorowi dawcy krwi mogą również liczyć na zniżki w schroniskach, hotelach, sklepach i punktach usługowych zrzeszonych wokół inicjatywy „Dawcom w Darze”. Więcej szczegółów znajdziesz na www.dawcomwdarze.pl

Jak zorganizować akcję poboru krwi

ORGANIZACJA AKCJI POBIERANIA KRWI

» [Formularz dla organizatorów](#)

Informacje ogólne

Kierując się wieloletnim doświadczeniem oraz mając na uwadze pozyskiwanie jak największej liczby honorowych dawców krwi,

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Bydgoszczy organizuje akcje poboru krwi w centralnych punktach miast lub w miejscach dużego skupiska ludzi (np. na osiedlach mieszkaniowych, przy okazji organizacji imprez plenerowych lub w miejscach tradycyjnie przyjętych na spotkania).

Ekipy wyjazdowe organizowane są z wykorzystaniem **ambulansów** lub udostępnionych **pomieszczeń z wykorzystaniem przenośnego sprzętu, który zapewnia RCKiK.**

Ambulanse ustawiane są w stałych miejscach do poboru krwi oraz wszędzie tam, gdzie Organizator nie może udostępnić pomieszczeń do poboru krwi.

Przeprowadzenie akcji w miejscu pracy lub nauki jest możliwe po uzyskaniu zgody osoby reprezentującej daną instytucję.

Każde nowe miejsce, gdzie nie były dotychczas organizowane akcje poboru krwi, wymaga akceptacji fachowego personelu RCKiK, po wcześniejszym umówieniu się z Organizatorem. Wiele sytuacji analizujemy indywidualnie i podejmujemy decyzje w oparciu o wymagania, które bezwzględnie Regionalne Centrum musi realizować.

Rodzaje organizowanych akcji

1. Akcje z wykorzystaniem ambulansu przystosowanego do poboru krwi

Organizując akcje poboru krwi przy użyciu ambulansu należy wziąć pod uwagę pewne wymagania, najważniejsze z nich to:

1. wymiary ambulansów: dł. 12 m, szer. 2,55 m, wys. 4 m,
2. sprawdzenie możliwości wjazdu i wyjazdu, a także zabezpieczenie miejsca postoju

3. wymagania energetyczne (o ile to możliwe): moc zapotrzebowania 11kW, zabezpieczenie 25A w układzie 3-fazowym

Na wyposażeniu ambulansu znajduje się: przedłużacz o długości 50 m, przejściówka 32A, na kablu głównym gniazdo 63A (5X63)

2. Akcje z wykorzystaniem udostępnionych pomieszczeń

Organizując akcje poboru krwi w udostępnianych pomieszczeniach należy wybrać te, które spełniają pewne wymagania, najważniejsze z nich to:

1. dostęp do prądu,
2. widne, z możliwością otwierania okien lub klimatyzowane,
3. przestronne (40 – 50 m²), umożliwiające usytuowanie w logicznym ciągu: rejestracji dawców (miejsca siedzące oraz stoliki), punktu badań laboratoryjnych (stolik + 2 krzesła), punktu badania lekarskiego - ewentualnie możliwość wydzielenia pomieszczenia (stolik + 2 krzesła), punkt poboru krwi (2 – 4 rozkładane fotele – zapewnia RCKiK)
4. w pobliżu znajdują się ogólnie dostępne toalety, sezonowo – szatnia.

3. Akcje poboru krwi w siedzibie RCKiK w Bydgoszczy lub Terenowych Oddziałach

Istnieje również możliwość zainicjowania oddawania krwi przez zorganizowaną grupę w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa lub Terenowych Oddziałach. Aktualne adresy oraz godziny przyjmowania Dawców podajemy na stronie internetowej RCKiK. Prosimy o telefoniczne powiadomienie RCKiK o terminie takiego przedsięwzięcia, co usprawni pracę i skróci czas oczekiwania na zakwalifikowanie osób chętnych do oddania krwi.

INFORMACJE DLA ORGANIZATORÓW

Postanowienia ogólne

1. Organizatorem akcji krwiodawstwa może być osoba pełnoletnia występująca w imieniu instytucji lub organizacji, współpracująca z RCKiK w ramach przeprowadzenia akcji krwiodawstwa
2. Podczas akcji krwiodawstwa pobierana jest wyłącznie krew pełna.
3. Osobą odpowiedzialną za realizację akcji krwiodawstwa jest:
 - w Terenowym Oddziale RCKiK – kierownik Terenowego Oddziału
 - w siedzibie RCKiK w Bydgoszczy – osoba wyznaczona przez Dyrektora.
4. Zakres działania: teren województwa kujawsko-pomorskiego.

Przyjmowanie zgłoszeń akcji pobierania krwi

1. Zgłoszenie akcji pobierania krwi może nastąpić w siedzibie RCKiK - w Sekretariacie lub Terenowym Oddziale, przez Organizatora akcji: osobiście, telefonicznie lub e-mailem.
2. Organizator powinien zainteresować oddaniem krwi co najmniej 40 – osobową grupę potencjalnych dawców.
3. Jeżeli zaproponowany termin akcji krwiodawstwa jest możliwy do realizacji, pracownik RCKiK dokonuje stosownej rezerwacji w terminarzu ekip.
4. Organizator może zarezerwować z wyprzedzeniem termin lub terminy akcji. W ciągu 7 dni roboczych od zgłoszenia powinien potwierdzić rezerwację. W przypadku braku potwierdzenia uznaje się rezerwację za nieaktualną.
Przy organizowaniu akcji z długim wyprzedzeniem:
 - pozostać w kontakcie z RCKiK do dnia realizacji akcji

-

w przypadku rezygnacji z akcji należy niezwłocznie zawiadomić RCKiK.

1. Rejestracja krwiodawców może odbywać się w przedziale godzin 8.00 - 17.00. Przy ustalaniu godzin rejestracji bierze się pod uwagę liczbę potencjalnych dawców, miejsce akcji, czas pracy krwiodawców a także czas trwania imprezy. Rejestracja krwiodawców przewidziana jest na 4 – 5 godzin.
2. Po ustaleniu wszelkich szczegółów ekipy, w celu potwierdzenia dokonanych ustaleń Organizator zobowiązany jest do przesłania wypełnionego druku pn. „Formularz dla organizatora” - wzór formularza udostępniony jest na stronie internetowej RCKiK lub do pobrania w Sekretariacie.
3. Organizator otrzymuje materiały promocyjne w postaci plakatów, broszur, ulotek – do odbioru w RCKiK. Na życzenie Organizatora, RCKiK w miarę możliwości dostarcza w/w materiały pod wskazany adres.

Realizacja akcji oddawania krwi

1. Zespół ekipowy stawia się na miejsce akcji krwiodawstwa co najmniej 15 min przed ustaloną godziną rozpoczęcia rejestracji.
2. W dniu akcji oddawania krwi Organizator powinien być dostępny pod wskazanym numerem telefonu w „Formularzu dla Organizatora”.
3. Godziny rejestracji dawców powinny być dotrzymane zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, zmiana może nastąpić tylko w uzasadnionych przypadkach:
 - na wniosek Organizatora akcji
 - w sytuacjach zagrażających zdrowiu dawców i personelu
 - awarii sprzętu i pojazdu
 - na polecenie Dyrektora.
4. Po zakończeniu pracy zespół ekipowy usuwa wszelkie odpady medyczne i komunalne z miejsca akcji.
5. Organizator może odwołać akcję krwiodawstwa na każdym etapie realizacji. Fakt ten zgłasza wyłącznie do Sekretariatu RCKiK w Bydgoszczy.

RCKiK zastrzega sobie prawo do odstąpienia od realizacji

poboru krwi w przypadku:

1. nie przesłania wypełnionego Formularza dla Organizatora w wyznaczonym terminie
2. w sytuacji braku kontaktu telefonicznego z Organizatorem
3. z przyczyn niezależnych od RCKiK, o czym powiadomi niezwłocznie Organizatora.